

Munsterinkankaan tuulivoimaosayleiskaava, yhteenveto YVA ja OAS vaiheessa annetuista lausunnoista ja kannanotoista sekä kaavoittajan vastineet

Pielavesi

(YVA nähtävillä 4.5.-3.6.2022, OAS nähtävillä 18.5.-17.6.2022).

Lausunnot

1. Pohjois-Savon ELY-keskus

Lausunnon pääkohdat:

1. Pohjois-Savon ELY-keskus nostaa esiin tarpeen lisätä Keski-Suomen ELY-keskus viranomaisjakeeluun. Hankealue on kohtalaisen lähellä maakuntarajaa. Myös muiden Keski-Suomen maakunnan puolella olevien yhteisöjen osallistamista tulee harkita.
2. Selkeyden vuoksi olisi hyvä esittää vesistö- ja valuma-alueet kartalla tekstimuotoisen esityksen lisäksi.
3. Maakuntakaavassa esitetty sähkönsiirtolinjan yhteystarve on esitetty hankealueen läpi kulkevaksi. Tämä tulee ottaa huomioon kaavaratkaisussa ja hankealueen sähkönsiirtoa suunniteltaessa.
4. Tehtävissä selvityksissä mainitaan Muiden luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien tai muutoin arvokkaan eläinlajiston elinympäristöjä ja esiintymispotentiaalia havainnoidaan muiden selvitysten yhteydessä. Luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainitaan susi, jonka elinympäristöjä ja esiintymispotentiaalia tulisi erityisesti tarkastella. Vastaavaa tarkastelua tulisi tehdä myös metsäpeuran osalta, jonka voidaan katsoa kuuluvan arvokkaaseen eläinlajistoon.

Kaavanlaatijan vastine

1. *Keski-Suomen ELY-keskus on lisätty osallisiin.*
2. *Kaavaselostukseen on lisätty karttakuvat vesistöistä valuma-alueista.*
3. *Pohjois-Savon liiton kanssa käydyissä keskusteluissa liitto on lausunut, että kyseistä sähkönsiirtolinjan yhteistaruvermerkintää ei ole tarpeen huomioida tuulivoimaloiden sijoitusuunnittelussa.*
4. *YVA-selostuksen yhteydessä on laadittu riistavaikutusten arviointi hankealueelle toteutetuista luotoselvityksistä saatujen havaintojen perusteella. Luotoselvitys on kaava-aineiston liitteenä.*

2. Kuopion kulttuurihistoriallinen museo

Lausunnon pääkohdat:

Pohjois-Savon alueellinen vastuumuseo (Kuopion kulttuurihistoriallinen museo) on tutustunut aineistoon. Museolla ei ole huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Ei tarvetta vastineelle.

3. Fingrid Oyj

Lausunnon pääkohdat:

Liityntävaihtoehdot vaativat ratkaisujen tarkentamiseksi keskustelua Savon Voima Verkon, hankkeesta vastaavan ja Fingridin kesken. Fingridin näkemyksen mukaan Alapitkän sähköasema on mahdollinen liittymissuunta, mutta yksityiskohdissa on vielä selvitettäviä asioita. Olemme lausuneet samansisältöisesti YVA-ohjelmasta.

Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajilta.

Pyydämme lähettämään meille tietoa hankkeen etenemisestä.

Kaavanlaatijan vastine:

Merkitään tiedoksi ja huomioitavaksi suunnittelussa.

4. Pohjois-Savon pelastuslaitos

Lausunnon pääkohdat

Varsinaiseen osallistumis- arviointisuunnitelmaan meillä ei ole huomauttamista mutta pyydämme ottamaan kaavavalmistelussa ja hankkeen edistyessä huomioon seuraavat asiat.

1. Tuulivoimaloihin kohdistuvia onnettomuusriskejä ovat muun muassa esimerkiksi salamaniskusta tai vikaantumisesta aiheutuva konehuonepalo, putoavien osien seurannaisvaikutuksena aiheutuva maastopalo, tuulivoimalan lavoista mahdollisesti irtoava tai sinkoava jää tai muu irtoava osa, sekä tuulivoimalanhuoltoon ja kunnossapitoon osallistuvan henkilöstön tapaturmat, vahingot tai sairauskohtaukset.
2. Tapahtuneissa onnettomuuksissa tuulivoimaloiden lavan osia on voinut lentää 500 m päähän ja normaali toiminnassakin lavoista irtoavat jäät voivat aiheuttaa pudotessaan vaaraa ihmisille. Tuulivoimaloiden konehuonepaloa ei ole mahdollista sammuttaa pelastuslaitoksen toimenpitein ja putoavat osat aiheuttavat mm. maastopalojen vaaran kuivana aikana. Huoltohenkilöstölle tuulivoimalassa mahdollisesti sattuvasta tapaturmasta tai sairauskohtauksesta voi aiheutua erityisosaamista vaativa korkean paikan pelastustehtävä.
3. Voimalaitoksen vikatilanteissa, kuten tulipaloissa, merkittävä ongelma useissa kotimaisissa ja ulkomaisissa tapauksissa on ollut suurien lapojen irtoaminen ja lentäminen satojen metrien päähän voimalasta. Tästä aiheutuu vaaraa esimerkiksi lähellä olevalle asutukselle, teollisuudelle, tielikenteelle ja pelastustoiminnalle. Lentävien kappaleiden vuoksi sammuttaminen, alueen evakuointi ja mahdollisten maastopalojen sammuttaminen muuttuu hankalaksi.
4. Pelastuslaki (379/2011) edellyttää huolellisuusvelvoitetta (4 §), rakennuksen omistajalta ja haltijalta omatoimista varautumista (14 §) sekä pelastussuunnitelman laadintaa (15 §). Koska tuulivoimaloiden konehuonepaloa ei ole mahdollista sammuttaa pelastuslaitoksen toimenpitein, tulee toiminnanharjoittajan varautua omatoimisesti konehuonepaloihin.
 - a. Tuulivoimapuistolle tulee laatia pelastussuunnitelma, joka sisältää toimintaohjeet onnettomuus ja vaaratilanteissa toimimiseen myös paikalliselle pelastustoimelle.

- b. Suositellaan, että tuulivoimaloiden konehuoneet varustetaan automaattisella sammutuslaitteistolla. Automaattinen sammutusjärjestelmä voi olla joko kohde- tai tilasuojausjärjestelmä tai niiden yhdistelmä.
- c. Tuulivoimaloiden konehuone ja ne osat tornista, joissa on tuulivoimalatekniikkaa, sekä ulkopuoliset muuntamo- tai sähköasemat tulee varustaa automaattisella paloilmoitus- tai palovaroitusjärjestelmällä, joka välittää tiedon tuulivoimalan valvontahenkilöstölle.
- d. Tuulivoimapuiston sähköasema varustetaan automaattisella sammutuslaitteistolla, joka voi olla tilasuojausjärjestelmänä.
- e. Tuulivoimaloiden konehuoneet sekä sähköasema varustetaan myös riittävällä alkusammutuskalustolla, joka soveltuu myös jännitteisten kohteiden sammuttamiseen.
- f. Salamaniskujen varalta tuulivoimat on varustettava kattavalla ukkos- ja ylijännitesuojauksella ja suojamaadoituksella.
- g. Suositellaan, että tuulivoimalat suojataan jäätymiseltä ja varustetaan siipien jäätunnistusjärjestelmällä.
- h. Palo- ja henkilöturvallisuuden osalta pelastuslaitos suosittelee yli 1 MW tuulivoimaloille 600 m turvaetäisyyttä asutukseen sekä vaarallisten aineiden laitoksiin ja varastoihin, ellei tuulivoimalalle laadittu vaaranarviointi edellytä tätä pienempää tai suurempaa etäisyyttä.
- i. Metsäpalariskin pienentämiseksi tuulivoimalatornien ja sähköaseman ympäristö on rai-vattava ja pidettävä vapaana puista ja muista kasvustosta.
- j. Tuulivoimalalle on oltava kaikkina vuodenaikoina kantava ajoyhteys, joka sallii raskaan sammutusauton esteettömän liikkumisen.
- k. Tuulivoimalan lähietäisyydellä suojaetäisyyden sisäpuolella ei tule sallia rakennettua tai ohjattua vapaa-ajan liikkumista (latu- tai moottorikelkkauria) tai muuta vastaavaa liikennettä. Tarpeetonta liikkumista suoja-alueen sisäpuolella tulee välttää. Tornin juurella liikuminen tulee ohjeistaa.
- l. Tuulivoimalan läheltä tulee esittää pelastuslaitokselle vedenottoaika.

Kaavanlaatijan vastine:

Merkitään lausuntokohtat 1-4 tiedoksi ja huomioitavaksi tarpeellisilta osin jatkosuunnittelussa. Kaavaselostukseen on kirjattu kuvaus tunnistetuista turvallisuus- ja ympäristöriskeistä.

5. Savon Voima Verkko OyLausunnon pääkohdat:

Kaava-alueella ei sijaitse Savon Voima Verkko Oy:n suurjännitteistä jakeluverkkoa.

Tämän tuulivoimahankkeen mahdollinen liityntäpiste on Savon Voima Verkko Oy:n voimajohto. Tuulivoimahankkeen mahdollinen liityntä Savon Voima Verkko Oy:n sähköverkkoon vaatii jatkoselvityksiä. Lopullisesta liittymistehosta ja liittynän teknisestä ratkaisusta sovitaan erillisellä liittymäsopimuksella.

Kaavanlaatijan vastine:

Merkitään tiedoksi ja huomioitavaksi jatkosuunnittelussa.

6. TraficomLausunnon pääkohdat:

1. Tuulivoimalat muodostavat lentoesteitä ja siten niiden vaikutus lentoliikenteeseen ja turvallisuuteen tulee selvittää. Tuulivoimalat on varustettava lentoestevaloin voimalan kokonaiskorkeuden mukaisesti.
2. Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa tulisi ottaa huomioon myös tuulivoimaloiden vaikutukset radiojärjestelmiin. Tuulivoimaloiden on monissa tapauksissa todettu vaikuttaneen TV-vastaanoton laatuun maanpäällisissä TV-lähetysverkoissa. Tuulivoimaloilla on vaikutuksia myös matkaviestinverkkojen kentänvoimakkuuteen ja signaaliin laatuun. Tutkajärjestelmä vaatii toimiakseen riittävää etäisyyttä tuulivoimaloihin. Radiolinkin toiminta taas edellyttää täysin esteetöntä aluetta lähettimen ja vastaanottimen välillä.

Sähköisen viestinnän palvelut ovat riippuvaisia radiojärjestelmistä. Siksi on tärkeää varmistaa, että TV- ja matkaviestinpalvelut sekä tutkat ja radiolinkit toimivat myös jatkossa riittävän häiriöttömästi. Pienilläkin muutoksilla tuulivoimaloiden sijoittelussa voi olla ratkaiseva merkitys alueen radiojärjestelmien toimintaan. Jo olemassa olevia TV- ja radiolähetysasemia ja raskaita, 200 - 300 metrin korkuisia mastoja ei voida siirtää. Siksi eri osapuolten tulisi tehdä yhteistyötä jo tuulivoimaloiden suunnitteluvaiheessa ja pyrkiä valitsemaan tuulivoimaloiden sijainti niin, ettei häiriötä radiojärjestelmille aiheudu tai että ne ovat poistettavissa.

On suositeltavaa, että tuulivoimahankkeesta vastaavat ovat yhteydessä kaikkiin tiedossa oleviin radiojärjestelmien omistajiin lähialueilla. Riittävänä koordinoitietäisyytenä on pidetty noin 30 kilometriä. Radiopaikannusjärjestelmien ja radiolinkkien käyttäjiä sekä teleoperaattoreita tulisi aina informoida tuulivoimahankkeesta.

Kaavanlaatijan vastine:

1. *Lausuntokohta on tunnistettu ja tullaan huomioimaan suunnittelussa.*
2. *Vaikutukset tutka- ja radiojärjestelmiin on tunnistettu ja tullaan huomioimaan kaavoituksen yhteydessä. Asiaan liittyen pyydetään lausunnot asianomaisilta viranomaisilta ja toimijoilta (mm. puolustusvoimat, ilmatieteen laitos (säättutkat). Digita Oy (antenni-tv-vastaanotto), alueen teleoperaattorit, Suomen turvallisuusverkko Oy ja paikallinen pelastuslaitos).*

7. Tervon kunnan ympäristöterveyspalvelutLausunnon pääkohdat:

1. Ympäristöterveyspalvelut on antanut ELY-keskukselle lausunnon 27.5.2022 Munterinkankaan tuulivoimahankkeen YVA-lain mukaisesta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. YVA -selvityksissä esille tulevat asiat tulee huomioida kaavan valmistelussa.

2. Kaavan valmistelussa tulee kiinnittää erityisesti huomiota melua aiheuttavien kohteiden sijoittamiseen alueella. Tuulivoimamelu voi voimakkaana ja pitkään jatkuessaan psyykkisen ja fyysisen stressin kautta myötävaikuttaa terveyshaitan syntymiseen. Tuulivoimamelu voi terveyshaittojen lisäksi aiheuttaa myös viihtyvyyshaittoja erityisesti alueilla, joiden ääniympäristössä ei ole aikaisemmin ollut teknisistä laitteista aiheutuvaa jatkuvaa melua. Tuulivoimamelun häiritsevyyteen liittyvät haitat vältetään parhaiten sijoittamalla tuulivoimalat riittävän kauas asutuksesta ja muista melulle herkistä kohteista tai alueista. Keskeistä on siten riittävä etäisyys tuulivoimalan ja melulle alttiin kohteen välillä.
3. Lisäksi erityisesti tulee huomioida kunnallisten vesilaitosten suoja-alueiden, pohjaveden muodostumisalueiden, vedenottamoiden ja verkoston lisäksi kuntien alueella toimivien vesiosuus-kuntien vedentuotantoketjun turvallisuus, joka ei saa vaarantua. Etenkin tulee huomioida lähin, Viinikkalan (0823904) luokkaan 1 kuuluva pohjavesialue, joka sijaitsee noin 200 m etäisyydellä hankealueen eteläpuolella. Alueella on Keiteleen kunnan vesilaitoksen vedenotamo. Toiminta tai sen perustaminen ei saa aiheuttaa missään vaiheessa talousveden tuotantoketjun vaarantumista.

Kaavanlaatijan vastine:

1. *Lausuntokohta on tunnistettu ja tullaan huomioimaan suunnittelussa.*
2. *Kaava-aineiston liitteenä on melumallinnusraportti. Selvitysten mukaan melun ohjeavot eivät ylitä yhdenkään asuin- tai lomarakennuksen kohdalla, lukuun ottamatta yhtä lomarakennusta, jonka käyttötarkoituksen muutoksesta on sovittu omistajan kanssa.*
3. *Lausuntokohta on tunnistettu ja huomioidaan suunnittelussa. Hankkeesta ei arvioida olevan riskiä pohjavesille.*

8. Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri

Lausunnon pääkohdat:

1. Tuulivoiman etuja ja haittoja on varmaan vielä paljon paremmin selvennettävä lähiasukkaille, jotta voidaan välttää mm. näkymää ja ääniä koskevat aiheettomat epäluulot. Ei kuitenkaan pidä kieltää isojen tuulivoimaloiden näkymistä kauas mielikuvamarkkinoinnilla nimittämällä niitä mm. tuulivoimapuistoiksi. Samalla on selvitettävä korvausasiat.
2. Alueen metsät ovat tiukasti olleet metsätalouskäytössä ja mm. aukkohakkuita ja hyvin nuoria taimikoita on paljon. Tiedossamme ei ole alueella erityisiä lintu- tai muita luontoarvoja, paitsi ojittamaton Rimpisuo. Ojittamattomia soita on nykyään aivan liian vähän, joten toivomme tämän suon ja sen vesitalouden säilyvän ennallaan. Hanke ei koske lähialueen yksityisiä luonnonsuojelualueita.
3. Samoin kunnioitamme Viinikkalan pohjavesialuetta – varsinkin, kun se on Keiteleen kunnan talousvesilähde, joten sen alueelle ja sen suoja-alueelle ei pidä mennä. Kun alueella syntynyt sähkö johdetaan valtakunnanverkkoon Keiteleen kautta, olisi ehkä parasta tehdä tämä yhdysjohto joko maakaapelina kulkien autotien vieressä tai alla.
4. Finnish Consulting Groupin tekemässä selitysehdotuksessa (sivu 11) on lueteltu joukko tehtäviä selvityksiä. Joukkoon kannattaa lisätä kalastoselvitys, sillä alueen lampien ja järvien korkeuserot ovat niin suuria, että virtaavissa puroissa ja joissa voisi olettaa olevan koskien, joiden

kalasto olisi hyvä selvittää. Vesistö on tässä osa Kymijoen vesistöalueen Rautalammin reittiä, jossa tiedetään olevan alkuperäistä taimenen kantaa. Taimenta on eräissä Muntterinkankaan läheisissä joissa. Sähkökalastuksella tai muilla keinoilla pitäisi selvittää taimenen mahdollinen esiintyminen alueelta tulevissa puroissa tai/ja joissa.

5. Veteen liittyen vielä huomautamme, että alueen länsipuolella on Korppinen-järvi. Sen ekologinen tila on vain välttävä, joten nyt tehtävät toimet eivät saa lisätä sen vesien nopeaa virtaamista alaspäin. Olisi hyvä, jos tähän liittyen Korppisen kunnostustyötä suunniteltaisiin ja mielellään jopa aloitettaisiin. Samalla on tarkkaan selvitettävä syyt Korppisen vain välttävään tilaan, jotta samat syyt eivät heikentäisi Muntterinkankaan pienien lampien ja järvien ekologista tilaa.

Kaavanlaatijan vastine:

1. *Lausuntokohta on tunnistettu ja tullaan huomioimaan suunnittelussa. Kaava-aineiston liitteenä on näkymäalueanalyysi ja havainnekuvat. Lisäksi hankkeesta on tehty maisemavaikutusten arviointi YVA-selostuksen yhteydessä.*
2. *Alueelta on laadittu luontoselvityksiä, jotka ovat kaava-aineiston liitteenä. Rimpisuo on merkitty luo-kohteeksi ja se on rajattu tv-alueiden ulkopuolelle.*
3. *Merkitään tiedoksi.*
4. *Tarvetta kalastoselvitykselle ei ole noussut esiin hanketta koskevista viranomaislausunnoista tai -palaverissa. Hankealueelta on tehty luontoselvitys, jossa käsitellään myös hankealueen vesistöjä ja pienvesiä.*
5. *Merkitään tiedoksi ja huomioitavaksi esiin tuodut asiat Korppisesta.*

9. Suomen metsäkeskus

Lausunnon pääkohdat

1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmissa tulee Metsäkeskuksen näkemyksen mukaan kiinnittää huomiota myös siihen, miten kaavan metsätalousvaikutukset on tarkoitus arvioida. Metsäkeskus näkee, että on tärkeää, että osallistumis- ja arviointisuunnitelma sisältää myös kaavan metsätalousvaikutusten kokonaisvaltaisen arvioinnin, joka käsittää luontoarvojen lisäksi vaikutukset myös metsien talouskäyttöön.
2. Kaavan valmisteluun on hyvä osallistaa metsäalan sidosryhmiä. Alueen metsänomistajien osallistaminen kaavaprosessiin tulee varmistaa esimerkiksi erillisellä tiedottamisella maanomistajille. Huomioitavaa on, että kaikki maanomistajat eivät välttämättä asu tulevan kaavan vaikutusalueella.

Metsäkeskus näkee, että selvityksenä tulisi olla myös alueen maanomistajille lähetettävä kysely, koska maankäytön muutos voi koskettaa heidän omaisuuttaan ja sen käyttömahdollisuuksia esimerkiksi metsätalouden osalta. Huomioitavaa on, että kaikki maanomistajat eivät välttämättä asu hankealueella, joten pelkkä asukaskysely ei ole riittävä. Hankealueella on selvityksen mukaan vajaat 20 eri maanomistajaa.
3. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa on tärkeää ottaa huomioon metsätalouden tarpeet siten, että rakentamisesta aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa alueen metsätalouskäytölle ja että myös uusien teiden sijoittaminen palvelee metsätaloutta. Metsäkeskus näkee,

että tiestön rakentamisen yhteydessä tulee huomioida riittävien metsätieliittymien ja siltarumpujen rakentaminen myös alueen metsätalouden tarpeiden näkökulmasta sekä huolehtia myös vaikutusten arvioinnista alueen tieoikeuksiin. Taloudellisten vaikutusten arvioimiseksi olisi mahdollista esittää paikkatietoon perustuen vaikutus tuleviin hakkuumahdollisuuksiin ja siten hankkeen vaikutuksista metsäklusterin elinkeinoihin ja rahavirtoihin. Toisaalta on arvioitava myös, että mikäli alueella harjoitetaan yksityismetsätaloutta, voi yksittäisen metsänomistajan haitta maankäytön muutoksesta olla suurikin.

4. Lisäksi Metsäkeskus esittää, että hankkeeseen sisällytetään rakennusaikana väliaikaisesti käytettyjen alueiden ja mahdollisen purkamisen jälkeen vapautuvien alueiden metsityksestä huolehtiminen. YVA-ohjelmassa onkin tästä ollut mainintana jo väliaikaiset alueet: ”Väliaikaiset alueet palautuvat muuhun, esimerkiksi metsätalouskäyttöön tuulivoimapuiston valmistuttua.”
5. Tuulivoimaloiden voimajohtoreitit on syytä suunnitella siten, että metsäpinta-alan pienentyminen minimoidaan. Mikäli voimajohtolinjat jakaa alueen tiloja, on tärkeää pystyä osoittamaan, mistä metsäpalstoille kuljetaan jatkossa siten, että alueella kokonaiskestävä metsätalouskäyttö on jatkossakin mahdollista.
6. On oletettavaa, että hankkeen vaikutus maisemaan on suuri, koska hankealue sijaitsee maa-seutumaiden alueiden keskellä. Tapio Oy:n mukaan maiseman huomioon ottaminen on oleellinen osa kokonaiskestävää metsätaloutta ja ihmiset arvostavat hyvin hoidettuja metsiä. Metsäkeskus muistuttaa, että maisema-arvojen turvaamista ja maiseman hoitamista voidaan edistää eri tavoin, joista keskeisin on miettiä sopivia tapoja yhteistyössä hankkeen eri osapuolten kesken.
7. Metsäkeskus muistuttaa lisäksi, että tuulivoimahankkeen rakentamiseen liittyvistä hakkuista on tehtävä Metsäkeskukseen metsänkäyttöilmoitus maankäyttömuodon muutoksesta.
8. Suomen metsäkeskus toivoo, että tuulivoimahankkeen kaikessa kirjallisessa materiaalissa käytetään jatkossa Metsäkeskuksen virallista kirjoitusasua: ”Suomen metsäkeskus”.

Kaavanlaatijan vastine:

1. *Lausuntokohta on tunnistettu ja huomioitu kaavaselostuksessa sekä YVA-selostuksessa.*
2. *Hankkeesta on järjestetty yhteinen yleisötilaisuus hankkeen YVA-menettelyn kanssa. Myös kaavan luonnosvaiheessa tullaan järjestämään vastaava tilaisuus. Hankkeesta on lisäksi tiedotettu kunnan nettisivuilla ja paikallislehdessä. Hankkeesta on tehty lisäksi asukaskysely. Ehdotusvaiheessa ulkopaikkakuntalaisille kaava-alueen maanomistajille tiedotetaan postitse kunnassa tiedossa olevien osoitteiden mukaisesti.*
3. *Vaikutuksia metsätalouteen on tunnistettu ja arvioitu kaavaselostuksessa ja YVA-selostuksessa.*
4. *Tuulivoimaloiden rakennusalueilla hanke vaikuttaa suoraan maankäyttöön muuttamalla metsätalouden käytössä olevaa aluetta rakennetuksi alueeksi. Tuulivoimaloiden rakentamisvaiheessa kunkin voimalan ympäriltä raivataan puusto noin 1–2 hehtaarin alueelta. Osa raivatusta alueesta saa palautua metsätalouskäyttöön rakentamisen jälkeen. Kokonaisuudessaan metsätalouskäytöstä poistuva alue on vain noin 1-2 % hankealueesta.*

5. *Merkitään tiedoksi ja huomioitavaksi jatkosuunnittelussa.*
6. *Hankkeen vaikutukset maisemaan on tunnistettu ja niitä on arvioitu hankkeen yhteydessä.*
7. *Merkitään tiedoksi.*
8. *Merkitään tiedoksi ja huomioitavaksi.*

9. Ylä-Savon SOTE, ympäristölautakunta

Lausunnon pääkohdat

1. Ympäristölautakunta on kokouksessaan 12.5.2022 § 40 antanut lausunnon YVA-lain mukaisesta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta koskien Muntterinkankaan tuulivoimamahanketta. Lausuntonaan Muntterinkankaan tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ympäristölautakunta toteaa, että YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointi ja osayleiskaavan valmistelu voidaan yhteensovittaa siten, että molemmissa prosesseissa syntyneitä tietoja voidaan hyödyntää kokonaisvaltaisesti. Ympäristölautakunta viittaa edellä mainittuun lausuntoonsa, jossa on otettu kantaa tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutusten selvittämiseen. Yhteisvaikutuksia arvioitaessa tulisi huomioida myös Laulurämeen ja Vuorimäen tuulivoimahankkeet. Oikeusvaikutteisen osayleiskaavan valmistelussa tulisi myös harkita kaavamääräyksiä tuulivoimaloiden ja niiden perustusten purkamiseen liittyen, jolloin purkuvaiheessa ei olisi epäselvyyttä jätteiden käsittelystä. Kun tuulivoimala puretaan, myös sen maanlaiset perustukset ovat jätettä, joka on poistettava.
2. Ympäristölautakunta katsoo, että tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetty listaus YVA:n yhteydessä laadittavista ja kaavaprosessissa hyödynnettävistä luontoselvityksistä on kattava ja riittävä.

Kaavanlaatijan vastine:

1. *Hankkeen yhteisvaikutukset muiden tuulivoimahankkeiden kanssa on huomioitu. Purkamista ja jätteen käsittelyä koskevat asiat ovat sopimusasioita. Tuulivoimarakentamiseen sovelletaan samoja säännöksiä kuin muuhunkin rakentamiseen eikä tuulivoimalaa voida asettaa erillaiseen asemaan, ellei siitä säädetä laissa. Kaavaan ei voida ottaa määräystä, joka velvoittaisi purkamaan tuulivoimalan sen käytön päätyttyä. Tuulivoimayleiskaava on voimassa tois- taiseksi ja kaavan aluevaraus osoittaa sen, mihin tarkoitukseen alueet on suunniteltu käytettäväksi.*
2. *Merkitään tiedoksi.*

10. Sulkavanjärven osakaskunta

Lausunnon pääkohdat:

Hankealue sijoittuu pääosin Sulkavanjoen valuma-alueelle, joten suurin osa voimalarakennelmistakin sijoittuu tälle alueelle. Yhden tuulivoimalan vaihdelaatikko sisältää satoja litroja öljyä, joten alueella pyörivissä voimaloissa on suuri määrä öljyä.

Suunnitelmasta ei käy ilmi onko öljyvuotojen pääsy maastoon ja valumavesien myötä vesistöön estetty kuinka hyvin mahdollisen laiterikon sattuessa. Toivoisin, että tämä asia huomioidaisiin ja otettaisiin kantaa sekä selvennettäisiin millä toimilla tätä riskiä hallitaan.

Kaavanlaatijan vastine

Turvallisuus- ja ympäristöriskeihin on otettu kantaa kaavaselostuksessa (kaavaselostuksen kohta 8.17) sekä YVA-selostuksessa.

11. MTK Pielavesi

Ei lausuttavaa.

Ei tarvetta vastineelle.

12. Pielaveden riistanhoitoyhdistys

Lausunnon pääkohdat:

Alueella toimivien metsästyseurojen metsästyksen hanke ei saa vaikuttaa.

Kaavanlaatijan vastine

Hankkeen yhteydessä on haastateltu metsästyseurojen edustajia. Hankkeella on vaikutuksia metsästyksen tuulivoimaloiden, teiden ja sähkönsiirron rakennuspaikkojen lähialueilla, jotka eivät enää kovin hyvin sovellu metsästyksen harjoittamiseen. Kokonaisuudessaan rakennetuksi ympäristöksi muuttuvan alueen laajuus on kuitenkin vähäinen. Hankealue korostuu erityisesti hirvenpyyntialueena, mutta myös pienessä määrin harjoitetaan pienriistan ja kanalintujen metsästystä, varsinkin Kukkolanharjun erän alueilla. Tuulivoimaloiden rakenteet eivät estä ampumista alueella, etenkin kun se hirvenmetsästyksessä tapahtuu matalalla ja luodin lentorata on lähinnä vaakatasossa tai alaviistoon. Haulikolla ampumisesta ei arvioida aiheutuvan minkäänlaista riskiä tuulivoimaloiden rakenteille. Latvalinnustuksessa luodin lentorata saattaa joissain harvinaisissa tapauksissa sivuta tuulivoimaloiden herkimpiä laparakenteita ja ne tulisikin ampuessa ottaa huomioon yli kilometrin etäisyyteen. Metsästyksen aiheuttamat vauriomahdollisuudet voimaloiden rakenteille on arvioitu kuitenkin niin epätoennäköisiksi, että tuulivoiman hankealueilla ei sen vuoksi edes harkita metsästyksen rajoittamista.